

23. Kindermann W. The significance of the aerobic-anaerobic transition for the determination of work load intensities during endurance training / Kindermann W., Simen G., Keui J. // Eur. J. Appl. Physiol. – 1979. – Vol. 42. – P. 25.
24. Knowles J.E. A movement analysis of player behavior in soccer match performance / Knowles J.E., Brooke J.D. // Paper presented at the 8th Conference of the British Society of Sports Psychology. Salford, 1974. – P. 167-174.
25. Match analysis of Australian professional soccer players / Withers R.T., Maricic Z., Wasilewski S., Kelly L // Journal of Human Movement Studies 8. – 1982. – P. 76-159.
26. Mayhew S.R. Time-motor analysis of professional soccer / Mayhew S.R., Wenger H.A // Journal of Human Movement Studies 11. – 1985. – P. 49-52.
27. Mohr M. Match performance of high-standard soccer players with special reference to development of fatigue / Mohr M., Krustrop P., Bangsbo J. – Can J Sports Sci, 2003, 21 (7). – P. 28-519.
28. Reilly T. The net physiological cost of dribbling a soccer ball / Reilly T., Ball D. // Research Quarterly for exercise and Sport, 1984, V. 55. – №3. – p. 267-271.
29. Talaga J. Taktyka pitki noznej. – Sport I Turystyka / J.Talaga. – Warszawa, 1989. – 156 s.
30. Van Gool D. The physiological load imposed on soccer players during real match-play / Van Gool D., Van Gerven D. & Boutmans J // In Reilly T., Lees A., Davids K., & Murphy W.J. (eds) Science and Football. – London - NY: E. & F.N. SPON, 1988. – P.51-59.
31. Withers R.T. Match analysis of Australian professional soccer players / Withers R.T., Maricic Z., Wasilewski S., Kelly L // Journal of Human Movement Studies 8. – 1982. – P. 159-176.
32. Zauli A. Soccer. Modern Tactics: Italy's Top Coaches Analyze Game Formations Through 180 Situation / Alessandro Zauli. — 2002. – 128 p.

Пивоварова Г. В.

**Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова
Факультет фізичного виховання та спорту**

ОСОБЛИВОСТИ ПРОВЕДЕННЯ УРОКІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ В МОЛОДШІЙ ШКОЛІ З УРАХУВАННЯМ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

У статті розглянуті думки вчених та науковців на рахунок особливості проведення уроків з фізичної культури в учнів молодшої школи. Вивчено сучасні технології під час проведення уроків з фізичної культури.

Ключові слова: учні, фізичні вправи, сучасні технології, молодша школа, мультимедіа.

Пивоварова А.В. Особенности проведения уроков физической культуры в младшей школе с учетом современных технологий. В статье рассмотрены мнения ученых на счет особенности проведения уроков по физической культуре у учащихся младшей школы. Изучены современные технологии при проведении уроков по физической культуре.

Ключевые слова: ученики, физические упражнения, современные технологии, младшая школа, мультимедиа.

Pivovarova A.V. Features of conducting lessons of physical culture at junior high school taking into account modern technologies. The article deals with the opinions of scientists and scientists on the account of the peculiarities of conducting lessons on physical culture among junior schoolchildren. Modern technologies are studied during physical education lessons.

The article examines the problems of searching for forms of increasing motor activity by introducing innovative means of physical culture in the process of physical education of children of primary school age, modern conditions for conducting a school lesson in physical culture. Approaches to the modernization of the physical education of children of primary school age are presented. The importance of motor games is studied, which by their positive emotional influence contribute to the preparation of junior schoolchildren for better performance of state tests with physical readiness.

Preparation of students for life, work and creativity is laid in a general education school. To do this, the learning process and the organizational methodology of the lesson must be constructed in such a way as to engage students in their independent creative activity in order to acquire new knowledge and to successfully use them in practice. The classroom system involves various forms of organization of the educational process: home teaching work (self-training), excursions, practical classes and industrial practice, seminars, extracurricular training, optional classes, consultations, credits, exams. But the main form of organization of school education is a lesson. Pedagogical science and school practice direct their efforts to find ways to improve the lesson. The main place in this search is the teacher. The teacher, even with a capital letter, does not correct mankind. But, educating a person, he gives a chance to a student to happen as a person. For him, it is necessary to awaken creative tasks, laid in each person.

It is presented approaches to modernization of process of physical training of children of younger school age. Value of impellent games which the positive emotional influence promote preparation of younger schoolboys for the best performance of the state tests from physical readiness is investigated.

Keywords: pupils, physical exercises, sports games, motivation.

Постановка проблеми. Фізичне виховання – могутній засіб активного впливу на розвиток організму і вдосконалення його функцій. Вчитель фізичної культури повинен постійно здійснювати контроль за станом виконання фізичних вправ учнями на уроці, їх дозування, правильність виконання та рівень фізичного навантаження. Належний стан фізичного виховання в школі можливий за активної участі в ньому адміністрації, класних керівників, вчителів фізичної

культури у тісному контакті з методичним медпрацівником школи, інакше кажучи, за повноцінної співпраці педагогів та лікаря. Необхідно щоб всі заходи з фізичного виховання проводилися з врахуванням фізичного стану і вікових особливостей учнів, при дотриманні всіх дидактичних методів.

Сучасна початкова школа, як складова частина шкільної освіти, з відходом від уніфікованої системи навчання, відзначає появу шкіл нового типу (спеціалізованих шкіл, гімназій, колегіумів, ліцеїв тощо), варіативних модернізацій структури навчально-виховних освітніх установ (школи-комплекси), різних форм власності закладів освіти (державна, приватна). Тепер кожна середня загальноосвітня школа характеризується певними організаційними, змістовними, технологічними та матеріально-технічними нововведеннями у своїй діяльності. Відношення до фізичного виховання в різних навчальних закладах має свої особливості, які залежать, в першу чергу, від матеріально-технічної бази закладу, в другу, від організації навчально-виховного процесу, при якому формуються сприятливі для здоров'я дітей умови протягом уроку, перерви, у позакласній роботі.

На сучасному етапі розвитку загальноосвітньої школи значне місце приділяється впровадженню в навчально-виховний процес інноваційних технологій, орієнтованих на перспективу розвитку нетрадиційних форм та систем оздоровлення що допоможе учням встановити зв'язки з природою, навчитись керувати своїми емоціями, поведінкою, рухами, досягти гармонії між тілом і духом.

Мета дослідження: проаналізувати сучасні інноваційні підходи до вивчення фізичної культури молодшої школи та визначити шляхи її вдосконалення.

Завдання дослідження: проаналізувати сучасні умови проведення шкільного уроку фізичної культури; пошук форм та методів проведення уроку з фізичної культури в початковій ланці за рахунок провадження інноваційних засобів фізичної культури в процес фізичного виховання дітей молодшого шкільного віку.

Методи дослідження: теоретичний аналіз та обґрунтування даних спеціальної літератури.

Методи дослідження. Для визначення мотиваційного статусу вчителів фізичної культури щодо використання МДЗ на уроках та стану матеріально-технічної та науково-методичної бази загальноосвітнього навчального закладу було проведено анкетування педагогічного складу загальноосвітніх шкіл м. Києва [55,57]. З цією метою складено анкету для вчителів фізичної культури, яка містить 10 питань. У дослідженні взяла участь 7 вчителів фізичної культури.

Опитування показало, що поняття МДЗ досить поширене та відоме вчителям (100% вчителів відповіли, що знають про це поняття).

В практиці не всі вчителі мають можливість використовувати МДЗ. Проте всі з опитуваних(100%) переконані, що МДЗ покращить ефективність навчання, а також зробить процес навчання молодших школярів більш цікавим.

Серед опитуваних були й такі, які особисто створюють МДЗ. Але їх відсоток незначний – 14% вчителів. Однією з причин, чому вчителі не створюють власноруч МДЗ – відсутність навиків вільного користування ПК, а особливо програмами по створенню МДЗ. Другою причиною є відсутність необхідного навчального матеріалу по створенню МДЗ та недостатня матеріально-технічна база ЗНЗ (таку відповідь дали 76% респондентів). 100% опитуваних вчителів вбачають найбільш ефективним методом навчання-це відеоматеріали. На їх думку саме відео фрагменти дають учневі наочне представлення пояснювального навчального матеріалу.

Результати досліджень. Аналізуючи відповіді вчителів, можемо стверджувати, що впровадження МДЗ та його безпосереднє використання в навчально-виховному процесі на уроках фізичної культури є доцільним. Але професійна підготовка не всіх вчителів фізичної культури є достатньою для використання МДЗ [20]. Формування інформаційно-технологічного суспільства, докорінні зміни в соціально-економічному, духовному розвитку держави потребують підготовки вчителя нової генерації. Це зумовлено тим, що вже зараз суспільство активно використовує нові інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) в повсякденному житті. Комп'ютери, ноутбуки, кишенькові комп'ютери, мобільні телефони, DVDпрогравачі вже зараз міцно ввійшли в побут. Тому важливо саме зараз переглянути підходи до навчання молодого покоління. Особливу увагу при цьому необхідно приділити інформатизації та реформуванню освіти. Розповсюдження персональних комп'ютерів та ноутбуків дозволяє активно використовувати в процесі навчання мультимедійні дидактичні засоби(МДЗ) [21].

В зв'язку з цим, нами було використано мультимедійні дидактичні засоби «Футбол. 3 клас» та «Баскетбол. 4 клас». МДЗ являється авторською розробкою Мішаровського Р.М.[31].

МДЗ містить навчальний матеріал для дітей відповідного віку та загальновідомі принципи[30]:

- комп'ютерна програма повинна відповідати тим же дидактичним вимогам, що і традиційні навчальні посібники, таким як: науковість, систематичність, послідовність, доступність, зв'язок з практикою, наочність; програма повинна функціонувати в умовах класно-урочної системи;

- МДЗ має виконувати функції інструмента, який допоміг би вчителю урізноманітнити форми і методи навчання, створити умови для підвищення розумової активності учнів, сприяти організації певних форм діяльності учнів у межах уроку;

- комп'ютерна програма повинна повністю відповідати державній навчальній програмі з фізичної культури;

- педагогічний програмний засіб має задовольняти потреби вчителів різної кваліфікації, а саме, крім чіткого алгоритму навчання програма повинна включати підсистему конструювання власного алгоритму, так званий «конструктор уроків»;

- комп'ютерна програма повинна бути зрозумілою як викладачам, так і учням, а інформація, що виносить на екран, сприйматися однозначно; керування програмою бути максимально простим;

- учитель повинен мати можливість компонувати матеріал за своїм розсудом і в процесі підготовки до уроку займатися творчістю, а не запам'ятовувати того, у якому порядку буде виводитися інформація.

- комп'ютерна програма повинна дозволити використовувати інформацію в будь-якій формі представлення (текст, таблиця, діаграма, слайди, відео-та аудіо фрагменти, анімація, 3D-графіка).

- МДЗ «Футбол. 3 клас» та «Баскетбол. 4 клас» представляють собою мультимедійну презентацію (рекомендовано для перегляду через Microsoft PowerPoint 2003) з інтерактивним змістом, що дозволяє вільно переміщуватись по навчальному матеріалу.

- Перед початком користування МДЗ користувачеві надається можливість переглянути слайд презентації, в якому детально описано інструкцію по користуванню мультимедійним засобом МДЗ являється авторською розробкою Мішарського Р.М.

- Після перегляду МДЗ показники ставлення до фізичної культури були наступними: позитивну відповідь дали 89.8% та 83.87% учнів у 3-х, 4-х класах відповідно. Це свідчить про те, учні проявили більшу зацікавленість до даного предмету.

Після ознайомлення з МДЗ на уроках фізичної культури, зріс відсоток учнів, які зацікавилися рухливими та спортивними іграми в процесі навчання (рис.1.1).

З рисунку видно, що до перегляду МДЗ в навчальному процесі, рухливі та спортивні ігри на уроках фізичної культури подобалися 93.88% та 83.87% учням у 3-х, 4-х класах відповідно. Після ознайомлення з МДЗ мотиваційний стан учнів до занять покращився. Ще більша кількість учнів проявила зацікавленість до рухливих та спортивних ігор. Після навчання з використанням МДЗ, анкетування показало, що позитивне ставлення до рухливих та спортивних ігор на уроках фізичної культури зросло: позитивну відповідь дали 95.92% та 90.32% учнів у 3-х, 4-х класах відповідно.

Дані анкетування вказують на те, що МДЗ породило більший інтерес та бажання у школярів займатися на уроках фізичної культури в рухливі та спортивні ігри. Після використання МДЗ цей показник збільшився і становив 89.80% та 96.77% позитивних відповідей учнів у 3-х, 4-х класах відповідно. У молодшому шкільному віці спостерігається зацікавленість дітей до занять з таких видів спорту як футболу та баскетбол [53,32]. Після перегляду МДЗ на питання «Чи віддасте Ви перевагу футболу та баскетболу серед усіх інших спортивних та рухливих ігор?» відповіли «Так» 75.51%, 87.10% учнів 3-х та 4-х класах відповідно.

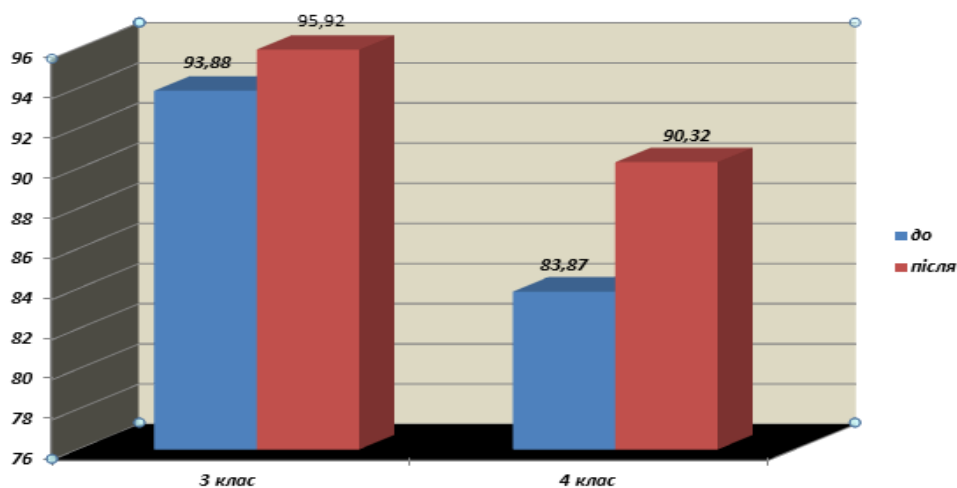

Рис. 1.1 – Динаміка зміни позитивної мотивації до занять спортивними іграми учнів початкових класів протягом педагогічного експерименту

Висновки

1. Дані анкетування свідчать про загальне позитивне ставлення учнів до уроків фізичної культури, до занять спортивними іграми зокрема, але доволі низьку мотивацію та зацікавленість молодшими школярами до навчання на уроках фізичної культури. З метою підвищення мотивації учнів до навчання та наочності викладання було впроваджено у навчальному процесі мультимедійні дидактичні засоби.

2. Опитування експертів показало, що більшість педагогів переконані, що МДЗ покращить ефективність навчання, а також зробить навчально-виховний процес з фізичної культури молодших школярів більш цікавим, проте спеціальна підготовка більшості вчителів фізичної культури та матеріально-технічна база шкіл не є достатніми для використання МДЗ в умовах спортивного залу.

3. Застосування МДЗ сприяє тому, що діти проявляють більшу активність та уважність на уроках фізичної культури, збільшується бажання займатися фізичними вправами, покращує сприйняття інформації, викладеної на уроках фізичної культури.

4. Впровадження МДЗ в навчальний процес фізичної культури сприяє кращому засвоєнню рухових дій школярів. Так, педагогічне тестування технічної підготовленості школярів в результаті педагогічного експерименту показало, що навчальні досягнення учнів, що займалися з використанням МДЗ, вищі, ніж у однолітків. Крім того, впровадження МДЗ в навчально-виховний процес з фізичної культури підвищило мотиваційний стан школярів. Учні стали більш активними, покращилося їх відвідування на уроках фізичної культури.

Література

1. Шиян Б. М. Теорія і методика фізичного виховання школярів. Частина II. Тернопіль: Навчальна книга «Богдан», 2002. 247 с.
2. Ялович В., Сергієнко В. Технологія вдосконалення професійної майстерності майбутніх вчителів фізичного виховання // Наукові записки Тернопільського державного педагогічного університету. Сер.: Педагогіка. 2003. №2. С. 16-18.

3. Козина Ж. Л. Методика застосування сучасних інформаційних технологій для активізації образного сприйняття, що займаються елементів техніки й тактики в спортивних іграх // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання й спорту: зб.наук.праць за редакцією проф. Єрмакова С.С. Харків: ХДАДМ (ХХПІ), 2007. №1. С. 58-65.
4. Крайг Г., Бокум Д. Психологія розвитку. СПб., Пітер. 2005. 940 с.
5. Малинський І. І. До питання використання нових інформаційних технологій у галузі освіти // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання й спорту: зб. наук праць за редакцією проф. Єрмакова. Харків: ХДАДМ (ХХПІ), 2006. № 9. С. 94-97.
6. Михайлова Н. Д. Варіаційні ряди. Основні поняття теорії ймовірностей. Розподіл випадкової величини : методичні рекомендації з дисципліни «Математична статистика» для студ. фак-ту фіз. виховання. Київ: НПУ, 2006. 35 с.
7. Москаленко Н. В. Фізичне виховання молодших школярів: монографія. Дніпропетровськ: Вид-во «Інновація», 2007. 252 с.
8. Читашвили Д. М., Мирцхулава М. Б., Егоян А. З., Хипашвили І. А. Використання інформаційних технологій для підвищення кваліфікації юних футболістів // IX міжнародний науковий конгрес «Олімпійський спорт і спорт для всіх», 20-23 вересня 2005 р., Київ, Україна. 2005. С.121-125.
9. Filenko L. V. Optymizatsiia navchalnoho protsesu z informatsiinoho, zabezpechennia spetsialnosti studentiv – sportsmeniv z urakhuvanniam kohnityvnykh yakostei // Slobozhanskyi naukovo-sportyvnyi visnyk. Kharkiv, 2006. Vyp. 9. S. 148-151.
10. Kurysh V. I., Lukianchenko M. I., Shcherbei M. V. Otsiniuvannia navchalnykh dosiahnen uchniv z predmeta «Fizychna kultura». Drohobych: Kolo, 2004. 144 s.
11. Leskiv A. D., Androshchuk N. V., Mekhonoshyn S. O., Dziubanovskiy A. B. Formy i zasoby fizychnoho vykhovannia molodshykh shkoliariv: metodychnyi posibnyk. Ternopil: «Aston», 1997. 108 s.

Попроцький І. С.

капітан 2 рангу, старший викладач Інституту

Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія»

СУЧАСНІ ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ РЕАЛІЗАЦІЇ МІЖДИСЦИПЛІНАРНИХ ЗВ'ЯЗКІВ В СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ВІЙСЬКОВО-МОРСЬКИХ СИЛ

Інститут Військово-Морських Сил Національного університету «Одеська морська академія», як частина системи вищої військової освіти не може знаходитися в стороні від подій котрі відбуваються в Україні, та корінних змін пов'язаних з формуванням нових запитів суспільства та держави до компетенцій офіцера Військово-Морських Сил.

В період з 2014 по 2017 роки відбулись великі зміни в підготовці майбутніх військових моряків. Зокрема, значними проблемами були анексія півострова Крим, у зв'язку з чим Держава втратила вищий військово-морський заклад та провела формування на базі цивільного закладу, Національного університету «Одеська морська академія» Інституту Військово-Морських Сил.

Складний та динамічний характер сучасної службово-бойової діяльності, використання в ній найсучасніших інформаційних технологій, зразків зброї та військової техніки, залежність ходу та підсумку (кінцевого результату) військових дій від змісту та якості заздалегідь проведеної підготовки зумовлює об'єктивну потребу в удосконаленні системи професійної підготовки військових фахівців. Ефективність професійної діяльності та затребуваність військового фахівця пов'язані не тільки з конкретними вузькопрофільними знаннями та уміннями, а, в великій мірі, з загальним рівнем їх науково-технічної та військово-прикладної підготовки, особистісними та ідеологічно-моральними якостями, навичками самоосвіти та виховання.

Ключові слова: *військові фахівці, професійна підготовка, міжпредметні зв'язки, соціально-гуманітарні та загальновійськові дисципліни, навчальний процес, службова діяльність.*

Современные проблемы и пути реализации междисциплинарных связей в системе профессиональной подготовки будущих выпускников офицеров военно-морских сил. *Институт Военно-Морских Сил Национального университета «Одесская морская академия», как часть системы высшего военного образования, не может находиться в стороне от событий, которые происходят в Украине и коренных изменений, связанных с формированием новых требований общества и государства к компетенциям офицера Военно-Морских Сил.*

В период с 2014 по 2017 год прошли большие изменения в подготовке будущих военных моряков. Одной из основных проблем была аннексия полуострова Крым, в связи, с чем Государство потеряло высшее учебное военно-морское заведение и провело формирование на фондах гражданского учреждения - Национального университета «Одесская морская академия» Института Военно-Морских Сил.

Сложный и динамичный характер современной служебно-боевой деятельности, использования в ней новых информационных технологий, образцов вооружения и техники, зависимость хода и итогов (конечного результата) военных действий от содержания и качества своевременно проведенной подготовки, обуславливает объективную необходимость в усовершенствовании системы профессиональной подготовки военных специалистов. Эффективность профессиональной деятельности и востребованность военного специалиста связана не только с конкретными узкопрофильными знаниями и умениями, а, в большой мере, с общим уровнем его научно-технической и военно-прикладной подготовки, личностными, идеологическими и моральными качествами, навыками самообучения и воспитания.

Ключевые слова: *военные специалисты, профессиональная подготовка, межпредметные связи, социально-гуманитарные и общевоинские дисциплины, учебный процесс, служебная деятельность.*